

# Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXA ROMINA DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

**PREȚUL INSERȚIUNILOR:**  
Un cm<sup>2</sup> 60 bani pentru odată; dacă se publică de  
mai multe ori se dă rabat corespunzător.  
Inserțiunile se adresează **ADMINISTRAȚIEI**  
Telegrafului Român Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

**ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA**  
se adresează **REDAȚIEI** Telegrafului Român, Sibiu,  
str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se  
înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

**ABONAMENTUL:**  
Pe un an: 24 lei  
Pe 6 luni: 12 lei  
Pe 3 luni: 6 lei

## Contribuția Bisericii Ortodoxe Române la instaurarea idealului creștin al păcii

Acțiunea pentru instaurarea idealului creștin al păcii este un obiectiv special al Bisericii Ortodoxe Române. Elementul de manifestare caracteristic Bisericii Ortodoxe Române este pacea. Biserica noastră afirmă nu numai în teorie ci și în viața de toate zilele pacea.

Pacea e legată de oameni, de locuri și de cetăți, ea e o pace pămîntească. În acest sens zice profetul: „Căutați pacea și veți avea pace” (Is. 29, 7).

Mesașul ceresc care a răsunat în noaptea nașterii Mintuitorului (Lc. 2, 10) demonstrează că lumea merge spre această împărăție a păcii. Mintuitorul spune clar că a venit în lume să ne aducă pacea (Ioan 14, 27), că războiul e ceva străin de voia Lui. E ceea ce rezultă din vorbele: „bagă sabia în teacă” pe care le adresează ucenicului Său Petru (Mt. 26, 52) tocmai ca virtutea păcii să pună stăpînire pe inima sa șovăielnică. Pacea ocupă un loc de frunte în cea mai importantă predică pe care a rostit-o Mintuitorul: „Predica de pe munte”. Aici arată clar condițiile în care putem fi fericiți: „Fericiți sînt făcătorii de pace că aceia șii lui Dumnezeu se vor chema”. O condiție a fericirii este deci starea de pace. Făcătorii de pace sînt oamenii care propovăduiesc pacea și lucrează la împăcarea celor învătăbiți, înlăturînd pricinile de război care duc la războaie. După învățătura Mintuitorului la baza comunității creștine stă iubirea: iubirea de Dumnezeu, iubirea de aproapele, iubirea de sine. Unde e iubire e și pace.

Judecînd după scrierile Sfinților Părinți și ale scriitorilor bisericești se vede cit de mult simț nevoia oamenii să trăiască în lumea păcii. Scrierile Părinților Apostolici închină pagini frumoase celor care innăbușă flăcările războiului.

Pacea a trecut în conștiința creștină ortodoxă ca o manifestare favorabilă progresului. Mulți dintre scriitorii ortodocși își fac un titlu de glorie din a aproba pacea. Nici o manifestare a acțiunii omenești n-a fost atît de vast apreciată ca pacea. Nici un epitet n-a fost prea exagerat pentru înțelegerea reală a binelui, care stăruia în structura ființei umane. Pacea se profilează în conștiința ortodoxă în mod progresiv și evolutiv.

Pe măsură ce stăpînește mai intens conștiința noastră, pe aceeași măsură cîștigă o influență tot mai puternică asupra acțiunilor omenești.

După concepția ortodoxă împărăția păcii se realizează aici pe pămînt, căci aici, nu în viața de dincolo, e nevoie de seceri și pluguri, de coase și ciocane, despre care amîntește prorocul Isaia. Atunci pămîntul va fi copleșit de binecuvîntarea păcii, foamete nu va mai fi (Ez. 36, 29), pustia va rodi (Is. 32, 15).

În acea stare socială și raporturile politice vor fi altele, prin prefacerea întregului șel de a gîndi, de a simți și de a lucra.

Niciodată n-a fost mai arzător dorul omului după pace, libertate, înfrățire și dragoste ca azi. „Strigătul omenirii după o viață nouă, mai dreaptă și mai bună, este strigătul celui căzut între tilhari, după samarineanul milostiv. Omenirea strigă și cere pacea, înfrățirea și dragostea. Biserica Ortodoxă răspunde acestei chemări și este prezentă acolo unde se dă lupta pentru cucerirea dreptății, știut fiind că nu poate fi pace, înfrățire și fericire într-o lume cu oameni robiți și exploatați. Numai slujind omenirea în lupta pentru pace și dreptate, Biserica va putea să contribuie la zidirea unei lumi mai bune, care să fie demnă de Creatorul ei”. Prin acest apel Prea Fericitul Patriarh Justinian a angajat Biserica Ortodoxă Română în lupta pentru pace și a adăugat la puterile de luptă ale aceluia pe acelea ale credincioșilor și clerului pe care-l păstorește. Ajuns la cîrma Bisericii pune la contribuție toată puterea de muncă, însoțită de cea mai adîncă iscusință pentru a lucra în spirit de pace și de dragoste creștină, de sinceritate și bunăînțelegere, de încredere și stimă reciprocă și de solidaritate frățească.

La toate Congreșele Consiliului Mondial al Păcii glasul Bisericii noastre s-a auzit. Apelurile Consiliului au primit toată adevărată înaltul nostru ierarh. La propunerea Prea Fericitului Patriarh Justinian, Biserica Ortodoxă Română a aderat la apelul Comitetului Permanent al Congresului Mondial al Partizanilor Păcii de la Stockholm, etc. Ea și-a spus cuvîntul la congresele de la Varșovia, Berlin, Viena, Praga, Paris, New-Delhi, etc. Cu prilejul celui de al IV-lea Festival Mondial al Tineretului și studenților ținut la București, Biserica noastră servește, prin glasul Prea Fericitului Patriarh Justinian, cauza păcii.

Mitropolitul Nicolae Bălan adîncind problema păcii îi dă o valoare educativă: „Pacea, zice el, e cel mai prețios bun, nu este ceva mai înalt, mai frumos, mai dulce pentru sufletul omenească decît pacea”.

A propovădui pe Hristos, zicea el, este a propovădui pacea: pacea dintre om și Dumnezeu, pacea dintre popoare. Iar credincioșii vor pace. Ei vor pace ca să poată în liniște să lucreze la mintuirea sufletului și să-și desfășoare toate forțele cretoare, pentru o viață mai bună și mai frumoasă. De aceea Biserica Ortodoxă, a fost și este alături de cauza păcii.

Așezat în scaunul pe care l-a cîștit cu vrednicie mitropolitul Nicolae Bălan, noul mitropolit Iustin Moisescu a acordat un loc de frunte luptei pentru pace. Înființînd revista „Mitropolia Ardealului”, între altele îi dădea îndrumarea aceasta: „Un loc de seamă îl acordăm în revista marilor probleme ale epocii în care trăim, străduindu-ne să facem din toți clericii și credincioșii noștri frunțași în lupta pentru pacea întregii

lumi, sprijinitori activi ai progresului social, cetățeni devotați ai scumpei noastre patrii”.

Lupta pentru pace este continuată de noul mitropolit al Ardealului, I. P. Sf. Nicolae Colan. Bucuros că poporul nostru harnic și bucuros că Patria lui dragă, Republica Populară Română, se află azi în tabăra iubitorilor de pace, Înalt Prea Sfinția Sa este incredințat că acest popor numai în pace își poate desfășura hărnicia sa de fiecare zi, ca să-și zidească o viață mai bună și pentru cei de azi și pentru șii săi de mîine. Cel ce de atîtea ori a binecuvîntat pe cei din jurul Său cu dulcea binecuvîntare: „Pacea tuturor” — să dea gînd bun tuturor ocîrmuitorilor de țări care mai uneltesc neînțelegeri și războaie, ca să nu le mai stea mîntea tot la fărîirea de arme noi și pustietoare, ci să lucreze pentru pacea a toată lumea și pentru înfrățirea tuturor popoarelor pămîntului”.

Insușețit de sentimentele înfrățirii între oameni, Mitropolitul Sebastian al Moldovei a participat la congresele păcii de la Varșovia și Helsinki, iar Ortodoxia romînească l-a solicitat în diferite rînduri să-i fie ambasador în strădania de închegare și adîncire a legăturilor firești cu celelalte Biserici Ortodoxe la Moscova, Damasc și Antiohia Siriei. În apărarea vieții, în apărarea păcii și libertății, glasul înaltului ierarh a răsunat puternic și convingător prefutinderi arătînd că Biserica Ortodoxă Română este conștientă că luptînd pentru pace, ea se găsește pe drumul misiunii ei celei mai șinte.

Înalt Prea Sfinșitul Mitropolit Dr. Nicolae Corneanu al Banatului a mărturisit deschis încă în ceasul urcării treptei arhieresti, că e hotărît să fie alături de aceia care „nu precupețesc nici un efort pentru așezarea omenirii pe temeluri cit mai trainice de bună înțelegere între popoare. Se pun azi strădanii, ca niciodată în trecut pentru ca omenirii să-i fie redată liniștea printr-o dezarmare generală și totală, prin renunșarea la orice intenții agresive ale unui stat față de altul. Ar putea vreun credincios să nu fie cu trup și suflet alături de susținătorii nobilei cauze a păcii? Nu poate, iar acest răspuns Biserica noastră l-a dat și-l dă continuu cu cuvîntul și cu fapta. Cauzei acesteia îmi voi închina și eu sincere și continue strădanii”.

Cu convingerea în biruința vieții asupra morții P. Sf. Valerian al Oradiei a călătorit la Viena și la Budapesta etc. Rodul acestor strădanii ate P. Sf. Sale sînt scrierile: Soborul popoarelor, Pace și libertate, Pace și îmbelșugare, Unele probleme ale războiului și păcii, Doctrina morții sau doctrina vieții ș. a.

Referindu-se la necesitatea de a se înfrăți oamenii prin dragoste, P. Sf. Episcop Teofil al Clujului susține că: „Orice om cîștit urgîsește războiul și sprijinește cu sinceritate mișcarea pentru pace. De aceea, încrezătoare în biruința păcii, popoarele din lagărul socialist, din care face parte și țara noastră, își vîd de munca pașnică și constructivă”.

Din dorința de a reaminti preoșilor și credin-

(Continuare în pag. 2)

## Contribuția Bisericii Ortodoxe Române...

(Urmare din pag. 1)

cișilor de a se gândi și a lucra pentru realizarea idealurilor creștine. Prea Sfințitul Teofil amintește în Pastorală de Sfințele Paști 1962 această datorie hărăzită de Dumnezeu tuturor „celor ce-L iubesc pe El și iubesc pe semenii lor de orice rasă, de orice neam, de orice credință... Nu de la om greșitor ci de la Dumnezeu avem această îndatorire sfântă de a sprijini năzuințele pentru libertate, pentru pace și bunăstare”.

Cunoscător al tainelor sufletului omenesc P. Sf. Chesarie crede cu tărie în biruința sigură și apropiată a păcii în toată lumea. „A sosit momentul ca săbiile să se prefacă în pluguri și lăncile în seceri...”.

Biserica Ortodoxă Română găsește un luptător pentru idealurile creștine și în persoana P. Sf. Dr. Antim Angelescu al Buzăului. Sentimentul datoriei față de marile idealuri izvorăsc atât din învățăturile cit și din viața Prea Sfinției Sale. Ca o albină lăudată, care din multe flori adună cele folositoare, așa întocmește Prea Sfințitul Antim jagurul cel duhovnicesc din care ia mierea

## La Porțile de Fier

Încă din copilărie, pe băncile școlii fiind, cind dascălul ne vorbea la ora de geografie despre „Porțile de Fier”, despre Dunărea la „Cazane”, aceste cuvinte ne stârneau imaginea unor involburări imense de ape, care se zbat furioase printre colțuri de stînci, înghesuie de zidurile uriașe ale munților, printre care Dunărea vrea să răzbată cu orice preț. Pentru cei ce n-am avut încă bucuria să vedem cu ochii noștri acest minunat colț de țară, Al. Vlahuță ni-l descrie măiestrit în cartea sa: „România pitorească”, în astfel de cuvinte: „Dunărea — la Porțile de Fier — începe să vijie minioasă, e un zbucium și un clocot de valuri, dintr-un mal în altul. Peste-adincimi se fac ochiuri mari, cari rotesc în loc. Ici colo apa se scufundă, bolborosind ca suptă de gura unei viltori, colo se umflă, se burdușește și urlă făcînd clăbuci, bătîndu-se de stînci care nu se vîd. Cu ochii închiși, te-ai crede într-un codru pe o vijelie cumplită. Aici, sub volbura asta de valuri, e încheietura Balcanilor cu Carpații. Peste pumnii lor încheștați, Dunărea se aruncă furioasă, rupînd cu zgomot cele din urmă stăvilare ce i se ridică în cale. Și în vîlmășagul acestei ciocniri de titani, fiecare val pare că strigă, fiecare stîncă pare că se mișcă”.

Pentru domesticirea acestor ape și punerea lor în slujba omului — lucru la care Vlahuță n-a putut gândi nicicum în vremea sa — la 7 septembrie a. c. a avut loc la Porțile de Fier un mare eveniment, o mare sărbătoare. În prezența conducătorilor de stat romîni și jugoslavi, în frunte cu Domnii Gheorghe Gheorghiu-Dej, Președintele Consiliului de Stat al R.P. Romîne, și Iosif Broz Tito, Președintele R.S.F. Jugoslavia, a avut loc festivitatea de inaugurare a lucrărilor pentru construirea Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier. Acest Sistem reprezintă o măreață lucrare de zăgăzuire a apelor Dunării la Porțile de Fier în vederea producerii de curent electric, precum și pentru ușurarea navigației, mult împiedecată și foarte periculoasă pentru vapoare în această porțiune a bătrînului fluviu. Sistemul va fi construit și exploatat în mod egal de Țara noastră și țara vecină și prietenă R.S.F. Jugoslavia.

În cuvîntările care s-au rostit cu prilejul festivității de deschidere a lucrărilor — care s-au desfășurat pe ambele maluri ale Dunării, la cele două capete ale viitorului baraj — s-a subliniat că „construirea în comun a Sistemului Porților de Fier este o nouă contribuție la colaborarea prietenească a popoarelor” romîn și jugoslav, că „cele două țări vor fi legate prin încă un pod al

bucuriilor păcii, libertății, înfrățirii și dragostei. Exemplul îl avem în Pastorală Sfințelor Paști din 1962, p. 8 urm.

Ar trebui subliniat avîntul cu care poetul scriitor Gala Galaction a sprijinit de-a lungul anilor lupta pentru libertate și dreptate și consecvența cu care a adus contribuția sa la strădaniile pentru propășirea oamenilor.

Pentru menținerea păcii, pentru libertate și înfrățirea între popoare și-au impus îndatoriri și teologi, profeți și profesorii școlilor teologice ca unii care propovăduiesc pe Hristos, Domnul păcii și al iubirii.

În general Biserica Ortodoxă Romînă a imprimat luptei pentru pace caracterul unei îndatoriri permanente.

Intregul cler a semnat apelul de la Stockholm pentru interzicerea armelor atomice, toți credincioșii Bisericii Ortodoxe Romîne s-au încadrat în frontul partizanilor păcii.

Această atitudine rezultă din caracterul ortodoxiei care se caracterizează printr-o atitudine realistă, activă și creatoare. Și astfel Biserica Ortodoxă Romînă s-a încadrat în frontul partizanilor păcii, stînd alături de popor căruia i-a sprijinit dorințele și lupta. Pr. Prof. N. Neaga

prieteniei, colaborării de bună vecinătate și relațiilor pe bază de egalitate”, că „poporul romîn apreciază această măreață lucrare drept un simbol al prieteniei dintre țările noastre și o concretizare a cooperării frățești bazate pe deplină egalitate și respectului intereselor reciproce” etc. Momentul festiv de începerea lucrărilor pe acest mare șantier a fost marcat și prin dezvoltarea, pe ambele maluri, a unor plăci inaugurale, cu un cuprins identic.

Prezentăm aici cîteva date despre această uriașă lucrare, de mărimea căreia nu sînt multe în lume.

La Porțile de Fier, Dunărea are un debit mediu de 5.500 metri cubi de apă pe secundă, ceea ce reprezintă de 100 de ori mai mult decît Bistrița la Bicaz. Această cantitate de apă ar satisface toate nevoile a 500 orașe de mărimea Bucureștiului.

Stăvilă — atunci cînd Sistemul hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier va fi gata și anume în anul 1971 — această cantitate de apă va produce într-un an peste 10 miliarde kilovați-ore. Împărțită în mod egal, Țării noastre îi revin peste 5 miliarde kilovați-ore anual, ceea ce reprezintă cam jumătate din producția de energie electrică realizată în Țara noastră în anul 1962. S-a calculat că numai pentru producerea acestei cote de energie ar fi necesară anual o cantitate de aproximativ 6,5 milioane tone de cărbune.

Uriașul baraj, care va opri apele Dunării, va avea de la fundație peste 50 de metri înălțime, iar lungimea va fi de peste 400 metri. În spatele barajului apele se vor ridica cu aproximativ 33 de metri față de nivelul actual și se va forma un lac de acumulare de peste 150 kilometri, cu un volum total de aproximativ un miliard de metri cubi de apă.

La capetele barajului, făcînd parte din corpul lui, se vor înălța două centrale hidroelectrice, una spre malul romînesc și alta spre malul jugoslav, fiecare avînd înălțimea unui bloc cu 20 etaje. În fiecare din aceste centrale, vor funcționa cîte 6 turbine, dintre cele mai mari și mai moderne din lume. Ca să ne dăm mai bine seama de mărimea lor, este destul să ne gîndim că fiecare din aceste turbine va înghiți într-o singură secundă de 5 ori mai multă apă decît debitul mediu al Oltului.

Pe lângă furnizarea acestei mari cantități de energie electrică, în condiții foarte avantajoase pentru ambele țări participante la această lucrare, Sistemul Porților de Fier va aduce o îmbunătățire radicală a navigației pe Dunăre, care, în acest sector, a avut mult de suferit încă din vechime, din cauza stîncilor sau a „berbecilor”, cum le numesc localnicii.

Îmbunătățirea navigației se va realiza prin aceea că nivelul apelor va crește, iar stîncile vor sta neputincioase la fundul lor, precum și prin construirea, de ambele părți ale barajului, a cîte unei ecluze, fiecare avînd 310 metri lungime și 34 metri lățime, prin care vor putea trece neștingherite în tot timpul anului cele mai mari vase fluviale și chiar unele vapoare maritime.

Construirea Sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier va avea, de asemenea, o mare importanță și pentru dezvoltarea agriculturii, a pescuitului și a turismului în aceste părți.

Dar, mai presus de toate, el va însemna, așa cum s-a arătat, o nouă punte de legătură între două popoare unite încă din vechime prin multe fire de prietenie, demonstrînd totodată puterea și dezvoltarea economică a celor două țări vecine și prietene și ce pot înfrăptui două popoare libere și deplin egale.

Gh. P.

## Electrificarea

La baza dezvoltării economice-culturale a țării noastre este industrializarea socialistă. Dar dezvoltarea industriei socialiste e condiționată — între altele — de creșterea în ritmul corespunzător a energiei electrice. De aici însemnătatea deosebită ce s-a acordat electrificării țării noastre, necesară nu numai pentru industrie, ci și pentru mecanizarea agriculturii, pentru ridicarea nivelului de trai, material și cultural al poporului etc. Astfel s-a elaborat planul de electrificare și folosire a apelor din R. P. Romînă pe timp de 10 ani (1951—1960) și s-au mobilizat toate forțele pentru realizarea lui. Planul a devenit cauza întregului popor. El conținea toate sarcinile principale ale electrificării, ca o condiție fundamentală a dezvoltării economiei socialiste. El a ținut seamă de necesitățile alimentării cu energie electrică a marilor obiective industriale și de asigurarea distribuției energiei electrice în toate regiunile țării. Planul de electrificare a fost realizat și depășit. Producția de energie electrică prevăzută pentru anul 1960 a fost depășită cu 10 la sută. Ritmul mediu anual de creștere a producției de energie electrică a fost de 13,6 la sută, față de 13 la sută ritm mediu al creșterii producției globale industriale. Aceasta pentru că electrificarea trebuie să fie mereu cu un pas înaintea industrializării.

Energia electrică este produsă de hidrocentrale și termocentrale. Cea mai mare hidrocentrală este hidrocentrala de la Bicaz. La termocentrale s-a împreunat producerea de energie electrică cu termoficarea, adică termocentralele furnizează uzinelor și locuințelor nu numai electricitate, ci și mari cantități de căldură (abur sau apă fierbinte) necesare la încălzire sau la procesele de fabricație. Așa sînt s.ex. termocentralele de la Borzești, Brazi, Grozăvești, etc. De asemenea s-au extins considerabil rețelele electrice de transport și distribuție, s-a constituit sistemul electroenergetic național, s-au electrificat mii de sate, ș. a.

Electrificarea țării noastre cunoaște un nou și puternic avînt în cadrul planului de 6 ani (1960—1965). Pentru anul 1965 se prevede o producție de 2,7 ori mai mare față de anul 1959. Electrificarea se desfășoară conform prevederilor: au intrat în funcțiune termocentrala de la Luduș, grupuri de 150 MW la alte termocentrale, se construiește hidrocentrala de la Corbeni (Argeș) de 220 MW, se înălță termocentrale la Craiova, Oradea, Iași, etc. La sfîrșitul anului 1963 situația era următoarea

## Vechi biserici din Țara Românească

Arta Țării Românești dintre veacurile XIV și XVI, în cadrul noului stat care s-a format sub Basarab I (1330—1352), găsește un larg câmp de aplicare prin organizarea și întărirea vieții bisericesti. Biserica devine un factor cultural și artistic de seamă. Domnitorii și sprijinitorii ai Bisericii și ai artei, căci mai toate lăcașurile de cult sînt ridicate cu cheltuiala domnilor sau a boierilor. Meșterii și lucrătorii erau însă ridicați din sânul poporului, sau unii veniți din alte țări.

Se știe pe de altă parte că încă din veacul X rominii au avut legături strînse cu bazintini și cu Constantinopolul care a influențat alți viața noastră culturală cît și pe cea religioasă și artistică. Aceste legături au existat chiar și după căderea Constantinopolului sub turci (1453). După veacuri de experiențe și încercări, meșterii locali au reușit să închege o artă românească. Realizările acestei arte se concretizează în monumentele cele mai mărețe care au fost create în trecut pe pămîntul Țării Românești.

Cel mai vechi și totodată cel mai de seamă monument de artă atît din punct de vedere arhitectonic cît și din punct de vedere pictural și care se păstrează pînă azi în forma lui originală, este fără îndoială biserica Sf. Nicolae Domnesc de la Curtea de Argeș. A fost zidită înainte de anul 1352 și este ctitoria voievodului Nicolae Alexandru Basarab. Are forma unei cruci înscrise, cu brațele egale, cu o cupolă pe naos tot de tip constantinopolitan, cu rînduri de bolovani de riu alternînd cu cîte trei rînduri de cărămidă.

Se compune dintr-un pronaos îngust, dintr-un naos spațios și trei abside spre est, una principală mai înaltă și două laterale mai joase.

Interiorul cuprinde un frumos ansamblu de zugrăveli, care sînt și cele mai vechi picturi din Țara Românească, și care fac ca această biserică prin pictura ei plină de expresie și de realism să fie considerată ca una din podoabele cele mai de preț ale picturii românești din toate timpurile. Ea va servi ca model pentru multe biserici care se vor înălța mai tîrziu pe pămîntul Țării Românești. Meșterii zugravi au reușit să redea în

rea: Intre 1951—1963 ritmul mediu anual de creștere a fost de 14 la sută, față de ritmul mediu anual de creștere a producției globale industriale de 13,2 la sută. Pentru anii următori e prevăzut un ritm anual mediu de creștere a energiei electrice de 18 la sută. Producția de energie electrică pe locuitor a crescut de la 129,5 Kwh în 1950 la 621 Kwh în 1963; față de numai 483 sate electrificate existente în 1945, pînă la sfîrșitul anului 1963, s-au mai electrificat 5.046 sate, iar pînă la sfîrșitul anului 1965 se vor mai electrifica încă 1.500 sate, etc.

Electrificarea va continua să se dezvolte în ritm rapid și în anii următori. Unul din obiectivele cele mai importante îl constituie complexul hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier, construit în colaborare cu R.S.F. Jugoslavia, cu o putere instalată de ordinul a 2 milioane Kw, cu o producție de energie de 10 miliarde Kwh/an. Executarea unor lucrări de asemenea proporții arată marile posibilități de care dispune astăzi țara noastră ca rezultat al industrializării socialiste. Electrificarea asigură progresul continuu al economiei noastre, o viață tot mai îmbelșugată și mai luminată poporului nostru. Electrificarea a ridicat producția industrială la nivelul tehnicii mondiale, a transformat muncile agricole, a adus lumină în casele oamenilor muncii de la orașe și sate, a răspîndit în cele mai îndepărtate colțuri ale țării aparate de radio, televiziune, cinematografe, etc. Ea înseamnă civilizație și cultură.

scene din V. și N. Testament fresce de o valoare excepțională. Prin modelarea perfectă a figurilor, prin reflexele de lumini și de umbre, prin draperiile ample, uneori în ondulări mari și adînci, care schițează forma membrelor și învelișul trupului, prin caracterul personajilor profund spiritual, se dă întregului interior un aspect plin de măreție și de lumină.

Una din cele mai de seamă realizări picturale este Adormirea Maicii Domnului redată în șapte scene. Admirabilă e scena în care Maica Domnului se roagă lui Iisus cerîndu-i ajutor în ora morții, ca și scena în care Maica Domnului întinsă pe pat este înconjurată de Apostoli și de îngeri în timp ce Iisus apare, primind în brațele Sale sufletul Mariei.

O altă biserică pe care trebuie s-o amintim este biserica Mănăstirii Cozia, ctitorie a lui Mircea cel Bătrîn (1386), cu hramul Sf. Treime, zidită pe malul Oltului. Este și ea alături de biserica Sf. Nicolae Domnesc de la Curtea de Argeș una dintre podoabele de preț ale arhitecturii și picturii din Țara Românească.

Interiorul se compune dintr-un pronaos patrat, dintr-un naos lung cu două abside laterale și din altar terminat în partea de est cu o absidă cu 7 laturi în exterior. Zidurile sînt lucrate din piatră cioplită, alternînd cu 3 rînduri de cărămidă. La abside întîlnim mici coloane cu fusul în motive arhitectonice care imită funia răsucită. Chenarele ferestrelor sînt prevăzute cu flori de teracotă zmălțuită în formă de cruce.

Zugrăveala nu mai păstrează caracterul ei original în afară de cîteva scene de pe pereții din est și nord ai nartexului, unde se mai află pictura din veacul XIV. Dintre scenele picturale vechi putem aminti: viziunea Sf. Petru din Alexandria, care se închină în fața prestolului pe care apare Iisus ca copil cu haina zdrențuită de învățătura ereticului Arie. Arie este ghemuit jos, pe cale să dispară în gura iadului care îi este deschisă. Mai avem reprezentarea celor 7 sinoade ecumenice și imagini ale Acatistului.

În ultimii ani ai veacului XV și începutul veacului XVI se înalță pe pămîntul Țării Românești cele mai frumoase biserici, cum este biserica Sf. Nicolae din Deal și biserica „Meșterului Manole”. Aceste două biserici foarte importante, deși mai păstrează încă planul bisericilor în formă de trellă și în aspectul decorativ al fațadelor din piatră cioplită, prezintă unele influențe armene și georgiene, totuși ele sînt produsul incontestabil al priceperii și iscusinței meșterilor locali. Putem vorbi acum despre o școală muntenă de arhitectură și despre un stil propriu, cunoscut sub numele de vechiul stil românesc din secolul XVI.

Biserica Sf. Nicolae din Deal a fost zidită de voievodul Radu cel Mare între 1496—1500, care voia să înalțe una dintre cele mai mărețe și mai frumoase biserici din cîte au fost înălțate pînă atunci pe pămîntul Țării Românești.

Biserica are trei turlă și trei cupole, una pe naos și două pe pronaos. Zidurile sînt din blocuri de piatră cioplite, pe unele locuri cu un bogat decor sculptural aurit, constituit din motive geometrice împletite, pe fond albastru. Fațadele sînt împărțite în două zone printr-un brîu de piatră în relief care încinge biserica pe la mijloc. Sistemul acesta de împărțire a fațadelor va constitui o caracteristică a bisericilor din Țara Românească. Pe timpul lui Neagoe Basarab biserica a fost împodobită cu frumoase zugrăveli în care strălucește culoarea aurului.

Biserica „Meșterului Manole” a fost și este și azi una dintre cele mai frumoase și mai impunătoare biserici românești, o capodoperă a arhitecturii universale — cum o numește cineva. Nici una dintre lăcașurile de cult din Țara Românească și de pe întreg pămîntul românesc n-a fost cîntată atît de mult și atît de duos în cîntecole și legendele populare, cum a fost cîntată

această biserică. E cunoscută legenda meșterului care voind să zidească o biserică ca și care alta să nu mai fie, își zidește soția și aude din ziduri sfîșietorul plîns:

„Manole, Manole,  
Meștere Manole,  
Zidul rău mă strînge  
Trupșoru-mi frînge  
Viața mi se stînge”,

ca apoi el însuși terminînd biserica să-și aducă viața jertfă, pe locul unde a murit el răsărind un izvor.

Biserica a fost zidită de Neagoe Basarab și tirnosită în 15 august 1517. Ierarhii străini care au luat parte la tirnosirea ei au asemănat-o cu templul lui Solomon și cu biserica Sf. Sofia din Constantinopol.

În exterior biserica este o adevărată operă de artă de o rară frumusețe, o adevărată bijuterie, împodobită cu ornamente din piatră sculptată dintre care multe poleite cu aur. Și aici fațadele sînt împărțite în două părți de un brîu de piatră răsucit ca o frînghie.

O caracteristică a acestei biserici sînt turlile mici din colțurile de vest ale pronaosului care au ferestrele răsucite, una de la dreapta la stînga, iar alta de la stînga la dreapta.

Din pictura originală n-au rămas decît cîteva fresce, deoarece în urma restaurării făcute în 1800 a fost înlocuită cu alta nouă.

Acestea sînt cîteva dintre cele mai vechi și mai frumoase biserici din Țara Românească. Ele dovedesc o epocă de mare înflorire artistică a Țării Românești. Dar această epocă de înflorire nu se oglindește numai în aceste monumente arhitectonice și picturale pe care le-am amintit, ci și în unele monumente de sculptură și de artă decorativă: în broderie, în ceramică și în orfevrerie sau în arta lucrării metalelor prețioase. Pietrile funerare de pe mormîntul domnitorilor frumos sculptate sau ușile de lemn de la biserica Cotmeana din veacul XV, cu ornamente sculpturale acoperite cu foițe de aur, ca și epitaful de la Cozia (1396), care reprezintă pe un fond de mătăsă albastră, brodată cu fir de aur, plîngerea de la înmormîntarea lui Iisus și care este una dintre cele mai vechi broderii liturgice, precum și unele podoabe și vase liturgice lucrate în filigram, în fir de aur răsucit, sînt mărturii strălucite a înfloririi artei românești din această epocă.

Datoria noastră este să cunoaștem aceste opere de artă, cunoscîndu-le să le prețuim, contribuind fiecare după posibilitățile noastre la păstrarea și conservarea lor.

Statul nostru a restaurat aceste monumente de artă în forma lor primă și are grijă de buna lor păstrare și de cunoașterea lor — prin cărți și broșuri — pînă peste hotarele țării noastre.

A. Moisiu

## Mama

LA MOARTEA UNUI FIU

Cu chip senin și ochii de cicoare  
Cu zîmbet cald, ca razele de soare  
Cu ochii plini de-adîncă întristare  
Măicuța mea în față îmi apare.

Ce drag îmi este chipul minunat  
Ce blînd asupra mea s-a aplecat  
Inima-mi se umple de-ntristare  
Cînd mama a plecat în depărtare.

În fața ei smerit să-nngenunchiezi

Căci purități neasemuite vezi

În sufletu-i de crin și de cleștar

Se împlinește-n rugăciuni și jar,

O liturghie veșnic-a iubirii,

O jertfă precurată a ispășirii,

O taină sfîntă ce n-o înțeleg,

Lacrimile mării îngeri le culeg

Intr-un preasfînt, neprețuit potir;

Lacrimile mării sînt ca sfîntul mir

Ce inima ți-o ung neîncetat

Și fruntea, ca să fii din nou curat.

A. Teodor

## Bucuria de a munci

Dacă ne-am urca într-o dimineață într-un avion, ceea ce ne-ar impresiona mai mult și ceea ce am întâlni pretutindeni ar fi miile și milioanele de oameni, pornind la munca de toate zilele. Acest fapt străvechi îl amintește, cuvântul Scripturii, care zice: „Omul e născut să lucreze, precum pasărea să zboare”.

Pretutindeni, în țara noastră, răsună imnul muncii. Munca este o însușire a vieții însăși. Nici nu ne-am putea închipui cum ar fi viața fără muncă. În fabrici, în uzine, pe câmpii și pe dealuri, în adâncul pământului, pe întinsul apelor și înaltul văzduhului, omul își împlinește această lege a firii și prin munca lui el continuă lucrarea neîntreruptă de creare. Prin muncă se realizează frumosul, binele și toate cele ce sînt de trebuință vieții de toate zilele.

Cu mințile, cu uneltele sau cu mintea, muncim ca să facem viața mai îmbelșugată, mai ferită de primejdii, să creiem cele ce sînt de lipsă vieții, necesare desăvîșirii morale și materiale, după care se dorește sufletul nostru.

Un mare scriitor a spus că „adevăratul pieț al universului este drumul lui spre perfecțiune”.

Dar, acest drum spre perfecțiune se străbate și se cucerește prin muncă. Ea este motorul care împinge înainte societatea. Fără muncă, ca și fără soare, universul ar fi un pustiu, iar sufletul nostru ar fi o mare tristețe.

Pe cît de adîncă este năzuința firii omenești după mai bine, după perfecțiune, tot pe atît de puternică și plină de bucurie ne apare munca.

Da, munca în sine este o mare bucurie a vieții. La acest adevăr se cuvine să ne gândim adesea. E drept că au fost veacuri nenumărate în care munca era o povară, o rușine sau o osîndă care apăsa pe umărul unei mari majorități a oamenilor.

Dar această epocă de tristețe și rușine a muncii a trecut, fiindcă au trecut și condițiile și împrejurările în care se făcea munca atunci. Atunci oamenii muncii erau sortiți să lucreze ca niște animale, fără să guste decît mici jărămături din rodul muncii lor. Atunci munca era o cumplită formă de înrobire a multora și de huzur pentru alții. Atunci munca era o înjosire a firii omenești.

Nu este o tristețe mai mare și un chin mai cumplit decît să fii rob și să nu poți munci. Boala însăși, care ne împiedică de a lucra și ne așează în starea de a nu putea fi folositori semenilor noștri, sau a fi o povară pentru ei, prin aceea că nu putem munci, este mai grea și mai apăsătoare. Iadul pe pămînt este acolo unde oamenii sînt robiți sau nu pot lucra. Iar munca cea mai grea, mai apăsătoare, este aceea în care nu răzbate nici o bucurie în inima celui ce o săvîrșește, fie din pricina lui, fie din vina unor împrejurări din afară de el.

În zilele noastre, datorită încetării exploatării omului de către om, munca nu mai are caracterul de înrobire. Ea înalță pe cel ce o săvîrșește deasupra făpturilor. Prin muncă omul își apropie lucrurile din jurul său, le transformă și le face folositoare, împlinind cuvîntul lui Dumnezeu: „Creșteți și vă înmulțiți și stăpîniți pămîntul”.

Ceea ce dă bucurie mai mult muncii în zilele noastre este faptul că societatea a reușit să treacă cu bine peste ceea ce s-ar putea numi cele două „crize” ale muncii. A reușit să lege munca manuală de cea intelectuală. Astăzi, în fabrici și uzine, inginerul merge alături de muncitor, colaborează împreună. Cele mai multe proiecte de îmbunătățire a muncii, cele mai multe inovații sînt rodul acestei colaborări.

Astfel, munca manuală a fost străbătută de curentul gândirii și munca intelectuală a fost apropiată de realitate, spre a o modela și face rodnică.

Oamenii sînt pătrunși de simțul răspunderii pentru binele instituției. Șoferul cu care te duci

să colinzi țara este un om cu care poți sta de vorbă în atitea probleme și îți inspiră o încredere de frate, cînd îl ști cu mina pe volan. Țăranul agricol nu se sperie de metodele noi agrotehnice, le aplică și este bucuros să vadă cît mai curînd rodul acestei munci.

„A munci ca să câștigi pîinea pentru tine este o preocupare materială, a munci ca să câștigi pîinea pentru alții este o preocupare spirituală”, a spus un gânditor creștin. Desigur în aceste cuvinte e un mare adevăr. Poți fi două feluri de munci, după scopul lor: una pentru tine și alta pentru alții. Într-una ieșe în relief iubirea de tine însuși, în cealaltă iubirea de semenii. Dar aici ni se pare exprimat numai o jumătate de adevăr. Precum nu este, nu trebuie să fie, contradicție între iubirea de sine și iubirea de semenii, tot așa nu poate, nu trebuie să fie, contradicție între muncă pentru sine și munca pentru colectivitate. Muncind pentru mine, pentru binele meu, muncesc în același timp și pentru binele colectivității din care fac parte și iarăși muncind pen-

tru colectivitate, pentru propășirea ei, muncesc și pentru binele meu. Desigur lucrul pe care îl fac eu este mărginit, dar dragostea cu care îl fac este fără de margini și de aceea munca mea se poate revărsa prin rodul ei asupra tuturor cu cei ce trăiesc împreună. Acest scop nou imprimat muncii însușirea de eliberare a omului din chinurile egoismului.

\*

Am însemnat aici aceste gânduri despre bucuria de a munci, despre frumusețea și roadele muncii. La împlinirea a douăzeci de ani de viață nouă în istoria Patriei noastre, de realizări mărețe ale oamenilor muncii, care au schimbat fața țării și au făcut-o frumoasă și plină de belșug, m-am gândit că toate acestea se datoresc înainte de toate conștiinței noi despre muncă, caracterului ei eliberator, patriotismului luminat care a călăuzit pe jiii Patriei noastre dragi.

Aniversarea celor douăzeci de ani de la eliberarea Patriei sînt și încununarea unei munci a tuturor jiilor ei, în care a străbătut bucuria, dragostea, curajul și devotamentul pentru Patrie, pentru binele și prosperitatea ei.

Pr. Vasile Coman

## Binecuvîntare de biserică

Duminică 6 septembrie a. c., a avut loc binecuvîntarea sărbătorească a bisericii din parohia Sibiu-Iosefin, după ce acest monument istoric a fost împodobit cu pictură, la care s-a lucrat aproape patru ani fără întrerupere, din partea pictorului Nicolae Branea.

Reprezentanții înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae, Părintele vicar Traian Belășcu și Pr. Ioan Vlad, consilier arhiepiscopesc, au săvîșit slujba religioasă îndătinată, dimpreună cu Părintele Ioan Munteanu, protopop al Protopopiatului Sibiu și cu preoții de la această biserică: Ioan Albu, Simion Macarie și diaconul Mircea Popovici.

Au rostit predici P. C. vicar Traian Belășcu, Protopopul I. Munteanu și parohul bisericii I. Albu. P. C. vicar Tr. Belășcu a vorbit despre biserică, locaș de închinare, a prețuit rivna preoților și credincioșilor pentru Casa Domnului și a îndemnat la muncă pentru patrie și luptă pentru pace. P. C. prot. I. Munteanu a arătat însemnătatea bisericii după Sf. Scriptură și obligațiile credincioșilor. C. Pr. I. Albu a prezentat lucrarea ce s-a făcut, a mulțumit I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, Departamentului Cultelor, tuturor celor ce au ajutat și ostenit pentru această sf. biserică.

Corul parohiei a dat răspunsurile pe tot timpul serviciului divin, contribuind la înfrumusețarea slujbei religioase.

Bunul Dumnezeu să primească sfintele rugăciuni rostite la această slujbă și să răsplătească din vistieriile Sale cele bogate pe toți donatorii care au contribuit la înfrumusețarea acestui sfînt locaș de închinare.

Asistent

## Necrolog

Protopopiatul Tirnăveni a pierdut în decurs de trei săptămîni — de la 19 iulie pînă la 5 august 1964 — doi slujitori la altarul Domnului:

1. Pr. Paratei Francisc, titularul parohiei ortodoxe romine din Giulus, decedat în spitalul din Sighișoara la 19 iulie a. c., în urma unui accident, la vîrsta de 49 ani.

A fost înmormîntat acasă la mama lui bătrînă din Baraolt, prot. Sf. Gheorghe, de Cucernicul preot local (asistat de preoții din vecini), care a rostit și panegiricul.

E jelit de nemîngîiata lui soție Ruxanda și de cei trei orfani.

2. Preotul Negrea Octavian, fost paroh în comuna Velț, adormit în Domnul la Săliște în ziua

de 5 august 1964 după grele și îndelungate suferințe, în etate de 59 ani.

A fost prohodit de către un sobor de colegi, în frunte cu protopopul Tirnăvenilor, care cunoscîndu-i activitatea de la instalare pînă la moarte, a relevat lucrarea adormitului în via Domnului timp de 36 ani.

Au mai vorbit: C. Pr. Hirșoagă Tiberiu din Alecuș, în numele preoșimii ortodoxe romine din protopopiatul Tirnăveni, C. preot Flucus N. din Săliște și la mormînt P. C. protopop Negrea Victor din Alba Iulia, în numele familiei îndoliate.

Adormitul e deplîns de preoteasa Marioara și de cei trei copii ai săi.

Bunul Mintuitor să-i odihnească pe cei doi ucenici ai Săi în corturile dreptilor!

Prof. M. A.

## † Preotul Radu Crăciun

În ziua de 10 august 1964, după o scurtă dar grea suferință de 9 zile, a încetat din viață preotul paroh Radu Crăciun, din parohia ort. rom. Beldiu, protopopiatul Alba Iulia, în vîrstă de 72 ani.

Născut în anul 1892, din familie de țărani (com. Beldiu), după terminarea cursurilor primare în comuna natală, studiază licenț și teologia la Blaj.

A fost hirotonit preot în anul 1916. A păstorit în parohia Meșcreac (raionul Aiud) 13 ani, iar apoi în comuna sa natală pînă la data morții, avînd 48 ani de preoție.

Înmormîntarea s-a făcut în ziua de 12 august 1964 în comuna Beldiu. În jurul sicriului se aflau familia îndurerată: soție, cinci copii, rudeni și credincioșii parohiei Beldiu.

P. C. protopop Victor Negrea (Alba Iulia) a stat în fruntea soborului de preoți, ce l-au prohodit, și prin cuvinte înțelepte a turnat balsamul alinător în sufletele îndoliate ale familiei și ai fiilor săi sufletești.

Au mai vorbit Pr. Munteanu Alexandru (Teiuș) și Munteanu Teodor (Rădești), care au scos în evidență calitățile și meritele vrednicului preot Radu Crăciun.

În sunetul clopotelor, sicriul cu trupul său neînsușit a fost purtat pe umerii fraților săi preoți și epitropi în jurul bisericii, care a fost înălțată prin sirguința lui, — apoi a fost așezat spre odihnă veșnică în cimitirul bisericii, alături de scumpii săi părinți.

Doamne preamărește sufletul lui cu mărirea care este la Tine!

Pr. Munteanu Alexandru